

Informatiepunt dwang in de zorg

[Home](#) [Wat zijn vrijheidsbeperkingen?](#)

Wat betekent dit voor: [cliënt](#) [familie](#) professional

[Lees voor..](#)

Wat zijn vrijheidsbeperkingen?

Het beperken van de vrijheden van cliënten is een vorm van dwang en moet zo veel mogelijk voorkomen worden. Probeer daarom altijd minder ingrijpende middelen te vinden.

Vrijheid

Vrijheid hoort bij de universele rechten van de mens. In Nederland mag iedereen bijvoorbeeld zelf weten wat hij zegt (vrijheid van meningsuiting), waar hij heen gaat (bewegingsvrijheid) en hoe hij leeft. Natuurlijk wel binnen bepaalde grenzen.

> Link naar wetteksten:

- [Art 7 Grondwet](#) (vrijheid van meningsuiting)
- [Art 10 Grondwet](#) (bewegingsvrijheid)
- [Art 11 Grondwet](#) (onaantastbaarheid van het lichaam)

Gedwongen opname

Een gedwongen opname in een psychiatrisch ziekenhuis is een ingrijpende beperking van de vrijheid van cliënten. De cliënt mag niet meer zelf bepalen of hij van het ziekenhuisterrein afgaat. Hij moet daarvoor toestemming vragen aan de behandelaar.

Beperking van vrijheden

Cliënten houden tijdens de opname recht op bepaalde vrijheden ([art 40 Wet Bopz](#)): bijvoorbeeld de vrijheid om post te ontvangen, te bellen en/of bezoek te ontvangen. De behandelaar kan deze vrijheden soms beperken. Uw cliënt mag dan bijvoorbeeld tijdelijk geen bezoek ontvangen of gebeld worden. Of zijn post wordt doorzocht op gevaarlijke voorwerpen.

Een gedwongen opgenomen cliënt heeft het recht om zich in en rond het ziekenhuis te bewegen. Een gedwongen opname betekent dus niet automatisch dat een cliënt verplicht is om op de afdeling te blijven. Een verbod om de afdeling af te gaan is een beperking van de bewegingsvrijheid van de cliënt. Dat geldt ook als hij alleen onder begeleiding van een verpleegkundige naar buiten mag. Dit valt onder dwang en mag alleen in bepaalde situaties ([art 40 lid 3 Wet Bopz](#)).

Hoe is het geregeld?

Een behandelaar mag niet zomaar de vrijheden van een gedwongen opgenomen cliënt beperken. Hij mag dit alleen doen ([art 40 Wet Bopz](#): lid 2, 3 en 4):

- Om te voorkomen dat de gezondheid van de cliënt ernstig in gevaar komt.
- Om te voorkomen dat de cliënt iets strafbaars doet.

- Om de orde in het ziekenhuis te bewaren.

Schriftelijke uitleg

Beperkt de behandelaar de vrijheden van een cliënt? Dan moet de geneesheer-directeur er voor zorgen dat de cliënt hierover schriftelijke informatie krijgt ([art 40a Wet Bopz](#)). In de praktijk gebeurt dat vaak door de behandelaar of een verpleegkundige. Op de schriftelijke uitleg moet staan:

- Waarom zijn vrijheden beperkt worden.
- Dat hij tegen deze beslissing een klacht bij de klachtencommissie kan indienen.
- Dat hij de patiëntenvertrouwenspersoon kan inschakelen.

Goede zorg

U wilt [goede zorg](#) aan cliënten leveren. Probeer daarbij een beperking van vrijheden zo veel mogelijk te voorkomen. Het is goed om hier met uw cliënt over praten. Leg uit waarom u of het team het beter vindt dat hij bijvoorbeeld niet alleen naar buiten gaat. Wat is het risico, volgens jullie? Samen kunnen jullie misschien andere manieren bedenken om die risico's te voorkomen.

Klachten

De kans is groot dat uw cliënt het niet eens is met een beperking van zijn vrijheden. Het is goed om serieus te luisteren naar zijn klacht. Als er een gesprek is, kunnen jullie misschien samen tot andere oplossingen komen. U kunt de cliënt ook wijzen op de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp), die kan nagaan of de vrijheidsbeperking terecht is en hem kan helpen om zijn klacht te formuleren. Uw cliënt kan ook een [klacht indienen](#) bij de klachtencommissie ([art 41 Wet Bopz](#)). De pvp kan hem daarbij helpen.

Niet gevonden wat u zocht? Ga naar het [contactformulier](#) of bel 0900-1121314 (10 eurocent per minuut), en we helpen u graag verder. We zijn maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 16.00 uur bereikbaar.

 [Deel op twitter](#)

 [Deel op facebook](#)

 [Deel op linkedin](#)

Laatste wijziging: 23-01-2011